

Granskning av årsredovisning 2019

Solna stad

Sofia Nylund

Anders Rabb

Ebba Öhlund

Jennifer Höök

Jesper Häggman

Oskar Månsson

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Iakttagelser och bedömningar	5

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Det noteras dock att koncernperspektivet saknas för flera av de obligatoriska delarna. Inför 2020 bör staden arbeta vidare med förvaltningsberättelsens struktur och innehåll i enlighet med de nya krav som följer av den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning och de rekommendationer som lämnats av RKR kopplat till tillämpningen av vissa delar av lagen. Beskrivningarna bör då utgå från ett övergripande koncernperspektiv under varje rubrik och därefter kommunen och andra eventuella väsentliga koncernföretag.

Staden lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att utfallet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapporering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2019.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Revisorerna har enligt 12 kap. 1 § kommunallagen bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning.

Vidare ska revisorerna enligt 12 kap. 2 § kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas bedömningar ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

1.2 Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

1.3 Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

1.4 Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisions sed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av kommunstyrelsen 2020-03-30 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2020-04-14.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef/redovisningschef.

2 Iakttagelser och bedömningar

2.1 Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Den 1 januari 2019 trädde lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) i kraft. Enligt lagen ska förvaltningsberättelsen innehålla följande information:

- En översikt över utveckling av kommunens verksamhet.
- Upplysningar om viktiga förhållande för resultat och ställning.
- Upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för kommunen som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.
- Upplysning om kommunens förväntade utveckling.
- Upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron.
- Upplysningar om andra förhållanden som är av betydelse för styrning och uppföljning av kommunens verksamhet.
- Utvärdering av mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.
- Utvärdering av kommunens ekonomiska ställning.
- Upplysning om årets resultat efter balanskravsjusteringar

Eftersom staden ingår i en kommunal koncern, ska upplysningarna ovan, utom vad gäller sjukfrånvaron och balanskrav, även omfatta koncernen. Rådet för kommunal redovisning har gett ut rekommendation R15 Förvaltningsberättelse som förtydligar lagens intentioner. Rekommendationen träder i kraft 1 januari 2020. Tidigare tillämpning uppmuntras.

Förvaltningsberättelsen i Solna stad bedöms förvaltningsberättelsen innehålla den information som enligt lagen ska finnas för staden. Det noteras dock att koncernperspektivet saknas för flera av de obligatoriska delarna.

Driftredovisning

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning, dock inte i eget avsnitt utan som en del av förvaltningsberättelsen. Av driftsredovisningen framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning, dock inte i eget avsnitt utan som en del av förvaltningsberättelsen. Investeringsredovisningen omfattar en samlad redovisning av stadens investeringsverksamhet.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Det noteras dock att koncernperspektivet saknas för flera av de obligatoriska delar. Inför 2020 bör staden arbeta vidare med förvaltningsberättelsens struktur och innehåll i enlighet med de nya krav som följer av den förändrade redovisningsseden. Beskrivningarna bör då utgå från ett övergripande koncernperspektiv under varje rubrik och därefter stadens och andra eventuella väsentliga koncernföretag.

Avvikelse mot lag och god sed sker avseende att drifts- och investeringsredovisning inte utgör egna avsnitt utan presenteras i förvaltningsberättelsen. Däremot bedöms drifts- och investeringsredovisning innehålla den information som lagen kräver.

Staden lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019.

2.2 God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i mål och budget 2019 fastställt ett antal finansiella mål och verksamhetsmål.

lakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot stadens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget för 2019. Bedömningen i årsredovisningen är att de tre finansiella målen kommer att uppfyllas för året.

Finansiella mål	Utfall 2019	Måluppfyllelse
Solnas kommunala skattesats ska bibehållas på nuvarande nivå.	Oförändrad skattesats.	
Solna stads resultat efter balanskravsjusteringar och synnerliga skäl ska år 2019 minst uppgå till 90 mnkr.	Årsprognosen överträffar resultatmålet. Resultatnivån 2019 ligger på en nivå som reallt konsoliderar ekonomin.	
Solna stad nettoinvesteringar ska inte överstiga 1 150 mnkr över en rullande femårsperiod.	Utfallet för perioden 2015-2019 är 1 140,1 mnkr.	

Mål för verksamheten

Utifrån Solna stads vision har kommunfullmäktige i stadens verksamhetsplan och budget för 2019 beslutat om fyra övergripande mål. Bedömningen i årsredovisningen är att de fyra övergripande målen uppfylls under året, se nedan.

Övergripande mål	Utfall 2019 (urval av kriterier för bedömning av målet)	Måluppfyllelse
<p>Solna stads verksamheter ska hålla god kvalitet och hushålla med stadens resurser</p>	<p>Medborgarnas nöjdhet med att bo och arbeta inom staden ligger på en hög nivå jämfört med länet och riket.</p>	
<p>Solna ska vara en stad som kännetecknas av mångfald, kreativitet och upplevelser.</p>	<p>I Solna finns en dynamisk marknad med över 9 500 unika företag i olika storlekar och branscher. Antalet nyanlända med uppehållstillstånd i stadens är till övervägande del i enlighet med bosättningslagen.</p>	
<p>Solna ska vara en attraktiv och trygg stad att leva och verka i.</p>	<p>Årets brukarundersökning visar att 90 procent av föräldrarna upplever att deras barn är trygga på förskolan och 87 procent av elever uppger att de känner sig trygga på skolan. Allt färre hushåll i Solna erhåller ekonomiskt bistånd.</p>	
<p>Solna ska växa ihop och utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.</p>	<p>Solna stad utsågs till Årets kommun 2019 på fastighetsgalan.</p>	

Kommunfullmäktige har beslutat om 40 nämndmål i stadens verksamhetsplan och budget för 2019 fördelat på de olika nämnderna. Av dessa bedöms 29 mål uppfyllas, tio mål uppfyllas till stor del och ett mål delvis uppfyllas vid årets slut.

Precis som vid granskningen av delårsrapporten är det svårt att utläsa hur bedömningen skett med avseende på om målet uppfylls, målet uppfylls till stor del alternativt målet delvis uppfylls. För de flesta nämndmål framgår vilka aktiviteter som bidragit till

måluppfyllelsen, däremot framgår inte någon tydlig gränsdragning avseende om målet uppfylls i sin helhet.

Kommunfullmäktige har även beslutat om tolv uppdrag till styrelsen/ nämnderna. Av de tolv uppdragen bedöms elva som slutförda och ett uppdrag som pågående med avvikelser. Uppdraget som är under pågående avses fortsätta under år 2020.

Bedömning

Vi bedömer att utfallet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2019.

1.3 Rättvisande räkenskaper

laktagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Vid granskningen av resultaträkningen för staden har följande väsentliga avvikelser noterats:

- Staden har i slutet av året kostnadsfört inköp av skolpaviljonger till ett värde ca 10 mnkr. Enligt god redovisningssed borde paviljongerna ha aktiverats i stadens anläggningsregister. Hanteringen har försämrat stadens resultat med motsvarande belopp.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Vid granskningen av balansräkningen för staden har följande väsentliga avvikelser noterats:

- I granskningen har vi påträffat en aktivering som bedöms vara felaktigt klassificerad som investering. Inköpet avser utköp av tidigare leasade datorer vilka aktiverats över en period om 1,5 år (201907-202012). Aktiveringen strider mot stadens aktiveringsprinciper då nyttjandetiden undestiger 3 år. Vidare har staden beslutat att datorer ej ska aktiveras utan drifföras vid inköp, hanteringen är således även i strid med den specifika principen för datorer. Det aktiverade beloppet uppgick till 10 mnkr, varav kvarvarande restvärde om ca 6,7 mnkr innebär ett resultatpåverkade fel i årsbokslutet 2019.
- Vid granskning av delårsrapport 2019 noterade vi två skolfastigheter vars bokförda värde hade omförts från aktiverade anläggningstillgångar till pågående investeringar. Vår bedömning var att hanteringen inte var i överrensstämmelse med god redovisningssed. Vid delårsgranskningen lät staden meddela att översyn skulle göras avseende den redovisningsmässiga hanteringen till bokslutet. Uppföljning per bokslutet påvisar följande:
  - Avseende den ena skolan är åtgärd vidtagen i sin helhet. Tillgångarna är återigen aktiverade och avskrivning görs.
  - Avseende den andra skolan gjordes en utredning av staden som visade att fastigheten bestod av två olika områden. 1) Ett område vars kvarvarande bokförda värde avsåg den tidigare rivna skolan. Detta har uttrangerats i årsredovisningen 2019. 2) Ett område som ska bli exploateringsmark men tills påbörjad exploatering nyttjas för tillfälliga anläggningar. Totalt bokfört värde för delen uppgår till 9,7 mnkr. Ett slumpmässigt urval av fakturor visar bl a på projekteringskostnader, rivnings/saneringskostnader och kostnader för aktivitetsområde. Flygfoto över området visar även att det finns aktivitetsområden uppförda på platsen. Staden uppger att det kommer göras en utredning under 2020 avseende detta markområde för att utreda hur mycket av de upparbetade

utgifterna som avser markarbeten (och därmed hör till den kommande exploateringen), hur mycket som avser de tillfälliga anläggningarna i form av aktivitetsplatserna (och därmed bör aktiveras för att skrivas av under den beräknade tidens till exploateringen av marken påbörjas) och hur mycket som bör utrangeras. Vi bedömer därmed att det finns osäkerheter i posten (9,7 mnkr) såtillvida att delar av bokfört värde bör utrangeras, delar bör aktiveras och avskrivningar göras och delar ska ligga som exploateringsmark. Fördelningen däremellan är osäker och staden måste göra en utredning av posten.

- Vidare har vi ett antal iakttagelser från granskningen av balansräkningen som kvarstår sedan tidigare år:
  - Liksom vid tidigare granskningar noterar vi att staden inte har delat in äldre anläggningar i komponenter och enligt uppgift kommer det heller inte att göras, detta eftersom staden bedömer att det endast finns en (1) betydande komponent i de äldre anläggningarna. Staden har däremot börjat komponentaktivera underhåll och mot bakgrund att de befintliga anläggningarna inte komponentindelats ställer vi oss frågande till hur staden säkerställer att de utbytta komponenterna inte har något restvärde. Utifrån ovanstående gör vi bedömningen att staden avviker från god redovisningssed. Avvikelsen kommenteras i årsredovisningen under avsnitt redovisningsprinciper.
  - Etableringsersättningen från Migrationsverket periodiseras över 3 år. Bidraget betalas ut under två år, vilket även är den tid vi anser att bidraget ska intäktföras under. Detta eftersom Migrationsverket inte anger någon tid för när bidraget ska användas och inte följer upp hur bidraget använts. Staden kan inte heller bli återbetalningsskyldig.

De noterade felen ovan bedöms dock sammantaget inte vara materiella varför räkenskaperna i allt väsentligt bedöms vara rättvisande. Däremot strider hanteringen mot god redovisningssed.

Från 1 januari år 2019 gäller lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Med anledning av detta tog RKR fram en ny rekommendation för intäkter, rekommendation R2, som ersatte tidigare rekommendation, RKR 18. I juni år 2019 tog RKR beslut om att RKR 18 kan tillämpas om så önskas gällande gatukostnadsersättningar, exploateringsbidrag och liknande ersättningar. Staden har valt att fortsatt tillämpa RKR 18. Enligt uppgift har staden 676,5 mnkr i skuldförd finansiering för gatukostnadsersättningar per 2019-12-31.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation och omfattar erforderliga noter. Kassaflödesanalysen överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar erforderliga noter. Jämförelse har gjorts med närmast föregående räkenskapsår. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s R16 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Redovisningsprinciper

Upplysning om tillämpade redovisningsprinciper lämnas som not.

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. De avvikelser som noterats bedöms dock sammantaget inte vara materiella varför räkenskaperna i allt väsentligt bedöms vara rättvisande. Däremot strider hanteringen mot god redovisningssed.

2020-04-01

Anders Hägg

Uppdragsledare

Sofia Nylund / Anders Rabb

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Solna stads förtroendevalda revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av antagen revisionsplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.